

ternde til Fremme af Majoratsgodfers Overgang til fri Eiendom, men det vilde være en Lov, sigtende til at hindre den. Det er klart for mig, at det maatte være en sand Tugt Tegn af en Majoratsbesidder, som under disse Vilkaar vilde indlade sig paa at benytte Loven, og det vilde derfor efter mit Skjøn være langt simplere under saadanne Omstændigheder at forlæste Loven end at vedtage den med saadanne Forandringer, af hvilke den ene er, om jeg maa sige, uantageligere end den anden.

Ordføreren: Jeg vil dog ikke anse videre Forhandling for overflødig eller unyttig; om der deraf vil komme Noget ud, er mig mindre magtpaaliggende, men da der her foreligger Forslag fra Regjeringen, mener jeg, at de Afstemninger, som her finde Sted, ville være deres Frugter i Fremtiden. Jeg maa beklage, at det ærede Medlem for Ddense Amts 4de Valgkreds (H. C. D. Müller) ikke har stillet et Endringsforslag, som udtrykkelig bestemmer, hvorledes han foreslaar Taxationsværdien udfundet; vi vilde da have været mere i Stand til at komme ind paa dette vigtige Spørgsmaal. Saavidt jeg erindrer, fremkom det ærede Medlem heller ikke med noget saadant Forslag, da han i forrige Rigsdagsession var Medlem af Udvalget. Men det, som nu ligger for mig til Besvarelse, er de Grindringer, som den ærede Ordfører for Mindretallet har fremsat. Af disse Grindringer vil jeg da først holde mig til hans Indvendinger imod Valgmaaden af Taxationskommissionen. Han mente da først, at det var aldeles forkert, at Rigsdagen bestilte Medlemmer til en saadan Kommission, idet hans Udtryk var, at man ikke kunde eller maatte indblande Rigsdagen i private Forhold. Jeg er aldeles uentig med det ærede Medlem deri, at der her er Tale om private Forhold; jeg tror, at det hele Majoratsvæsen er et offentligt Forhold. Vi have fastsat det i vor Lovgivning lige fra Souverænitetens Indførelse. Grevernes og Friherrerens Privilegier, som oprettede en egen Art af Majorater og det de største, have jo givet Staten en vis Indflydelse og en vis Tilbagefaldsret eller Arvegangsbret til disse store Besiddelser.

Endvidere have jo Stamhuse ligeledes bestandig været undergivne offentligt Tilsyn; vi votere jo her hvert Aar Penge til Lehnkontoret i Justitsministeriet, som administrerer hele den store Samling af Majorater. Jeg skulde saaledes tro, at hele den Stillning, som Majoraterne indtage, henhører under Rigsdagens og Regjeringens Tilsyn, og at der selvfølgelig ikke kan siges at ligge noget Overgreb eller noget Forkert i, at Rigsdagen paa det Offentliges Begne sender Medlemmer til en saadan Kommission. Endvidere godtgør jo den nyere Lovgivning, navnlig den oftnævnte Lov af 1854, at Staten særlig paaer Fæsternes Interesse paa disse Godser. Der er ikke givet saadanne Bestemmelser for Fæsterne paa andre Godser, og derfor mener jeg, at der netop i Loven af 1854 ligefrem ligger en Fordring til Rigsdagen om at fortsætte den Beskyttelse, Staten yder Fæsterne. Dernæst forekommer det mig med Hensyn til Grundsatningerne for Burderingsmaaden, at den Bestemmelse, som Lovforslaget indeholder i § 13, ikke blot er uheldig, men aldeles uforstaaelig, og desuden er den ikke var en og samme Formand, saa maatte en saa uklar Regel som den i § 13 nødvendig føre til forskjellige Taxationsregler paa de forskjellige Majorater, hvis Loven nogensinde skulde finde Anvendelse. Der staar nemlig deri, at Reglen for Taxationen skal være den gjældende Pris i Handel og Wandel, hvor til en Eiendom, der er løst fra det paagjældende Lehn- eller Fideikommissbaand, kan udbringes, men med de Indskrænkninger i Raadigheden over Bøndergodsset, som Bestemmelserne i nærværende Lovs § 20 medføre. Hvad dette nu egentlig vil sige, tror jeg, at Ingen er i Stand til at opstille her paa Stedet. Prisen i Handel og Wandel for en Eiendom, der er løst fra Lehn- og Fideikommissbaandet, kan man maasse opstille, men derimod at tage de Hensyn, der ere fastsatte i § 20, anser jeg for aldeles umuligt; thi der er jo dog ingen Taxationskommission, der kan vide, om Fæstegodsset bliver solgt efter fri Overenskomst eller ved Auktion. Dette er det dog aldeles umuligt at forudsæ. Dernæst maa jeg bede erindret det Spørgsmaal, som er ladet uafgjort i Lovforslaget, og som det ærede Mindretal har omtalt, men jeg tror